

Висновки та перспективи подальших досліджень. Дизайн як цілісність неможна розміняти на споживацькі стратегії, ціннісні ознаки продукту з предмету дизайну. Дизайн завжди несе в собі цілісну людину, яка є об'єктом і суб'єктом дизайнерської діяльності, дизайнерського етосу, дизайнерської естетосфери [3]. Вся ця сполученість етосу та естетосфери, діяльності говорить про те, що дизайнер не просто споживач, продуцент іміджів та інших артефактів культури, а є режисером, філософом, мистецтвознавцем, іміджологом, є тим, хто творить цілісність культури у формі речового опосередкування культуротворчості. Це ціле ніколи не позбудеться міфогенних і метафорогенних ознак. Це і є художні ознаки, саме вони дають нам можливість говорити про дизайн як мистецтво. Винести дизайн у поле мистецької культури, більше того, побачити його особисте місце і означити саме мистецтво культури ХХ ст. як певний проєкт – це й є наша проблема. Речове опосередкування, коли і людина, і світ, і планета, все стає річчю, але в певному філософському вимірі, як товар, як співбуттєвість, як ринок буття, як буття для інших людей, як буття для себе, як не-буття, – всі ці ознаки розширюють виміри іманентного дизайну і дають можливість побачити його як метадизайн, побачити його рефлексивні системи як певну цілісність рефлексивних практик, які існують в царині дизайну.

Список використаних джерел

1. Аркин Д. *Искусство бытовой вещи*. Очерки о новейшей худ. промышленности. 1932, 171с.
2. Барт Р. *Система Мода*. Стаття по семиотике культуры. - Пер с фр., вступ. ст. и сост. С.Н. Зенкина / Р. Барт. - М.: Издательство им. Сабанинковых, 2003. - 512 с. Болдрийяр Ж. Символический обмен и смерть. - М., 2002.
3. Глазычев В. *Дизайн как он есть* / Вячеслав Глазычев Москва, 2006 г.
4. Даниленко В.Я. *Дизайн*. Підручник / В.Я. Даниленко. - Х. : ХДАДМ, 2003. - 320 с.
5. Легенький Ю. Г. *Дизайн: культурология та естетика*. / Ю.Г. Легенький - К. : КДУТД, 2000. - 272с.
6. Легенький Ю.Г. *Історія дизайну*. / Юрій Геншадійович Легенький - К., 2006.
7. Моррис У. *Искусство и жизнь*: Избранные статьи, лекции, речи, письма. - М., 1973.
8. Нельсон Д. *Проблемы дизайнера*. - М.: Искусство, 1971. - 216с.
9. Щедровицкий Г.П. *Проблемы методологии системного исследования*. / Г.П.Щедровицкий - М., 1964.
10. Фогель З. *Василий Ермилов*. - М.: Сов. художник, 1975.
11. Эшфорд Ф.К. *Дизайн и промышленность*. Пер.с англ. М. ВНИИТЭ. 1968г. 178 с.
12. Maldonado T. *Disegno industriale: un riesame: Definizione, storia, bibliografia*. - Milano, 1979.

Балюк Л.В.

Криворізький державний педагогічний університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ФІТОДИЗАЙНУ

Анотація. У статті розглянуто питання ролі і місця дисципліни «Теорія і практика декоративного садівництва та квітникарства» в художньо-педагогічній освіті. Автором надано орієнтовну програму для її викладання у блоці дисциплін спеціальності «Образотворче мистецтво Фітодизайн» на художньо-графічному відділенні факультету мистецтв Криворізького державного педагогічного університету.

Ключові слова: фітодизайн, дизайн квітиків, орієнтовна програма.

Аннотация. Балюк Л.В. Актуальные проблемы преподавания фитодизайна В статье рассматриваются вопросы роли и места дисциплины «Теория и практика декоративного садоводства и цветочного дизайна» в художественно-педагогическом образовании ВУЗ. Автором подано ориентировочную программу для ее преподавания в блоке дисциплин специальности «Изобразительное искусство. Фитодизайн» на художественно-графическом отделении факультета искусств Криворожского государственного педагогического университета.

Ключевые слова: фитодизайн, дизайн цветников, ориентировочная программа.

Постановка проблеми. Проблема подальшого вдосконалення сучасної практичної підготовки майбутніх учителів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва потребує розширення кола інтересів професійної освіти, що дає можливість збагатити знання та вміння студента вищого навчального закладу, посилює його конкурентоспроможність в умовах сучасного ринку. Здійсненню умов посилення гуманізації освіти та розширення можливостей професійної підготовки студентів допомагають дисципліни, що виходять за рамки традиційно фахових, вони збагачують досвід, збільшують багаж знань і умінь майбутніх художників-педагогів, дозволяють творчо реалізуватись у професії. Одною з таких дисциплін є фітодизайн, головні принципи якого відображені в програмі навчальної дисципліни «Теорія і практика декоративного садівництва та квітникарства».

Аналіз останніх досліджень. Питанням про загальні положення теорії аранжировки, стилі у фітодизайні, теоретичні основи флористики, прийоми декорування квітами інтер'єрів, дизайн квітників присвячено публікації Петера Астмана, М.Витвицької, В.Пушкаря, М.Сидорової, В.Сніжко, Н.Табунщикова, Д.Хессайона; методам зображення рослинних форм присвячено публікації В.Бесчастного.

Формулювання цілей статті. Головною особливістю вивчення, викладання, та впровадження дисциплін, що стосувались фітодизайну було те, що цим питанням займалися, здебільшого, архітектурні інститути та вищі навчальні заклади з підготовкою інженерно-будівельних спеціальностей. Курс розроблений на основі авторських програм та досвіду роботи викладачів кафедри образотворчого мистецтва КДПУ.

Мета статті надати орієнтовну програму з дисципліни «Теорія і практика декоративного садівництва та квітникарства», до складу якої входить висвітлення кола питань присвячених освоєнню фітодизайну в системі художньо-педагогічної освіти в контексті оволодіння нею майбутніми вчителями образотворчого мистецтва у вищому навчальному закладі.

Результати дослідження. У межах спеціальності «Образотворче мистецтво. Фітодизайн», що була відкрита на художньо-графічному факультеті Криворізького державного педагогічного університету як спеціалізація «Фітодизайн», з урахуванням базової спеціальності складено перелік варіативних дисциплін, які надають можливість підготувати не тільки викладача образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, але й вчителя образотворчого мистецтва та фітодизайну середнього навчально-виховного закладу. Формулюючи освітньо-кваліфікаційні вимоги вищезга-

даної спеціалізації було враховано як зміст основної спеціальності, так і напрямок і перспективи освіти в світі потреб українського суспільства. До складу варіативних дисциплін спеціалізації «Фітодизайн» входять: «Історія садово-паркового мистецтва», змістом якої є вивчення садово-паркового мистецтва, основних етапів його розвитку, освоєння руху еволюції у контексті загального розвитку історико-художніх стилів у різних країнах і регіонах у різні часи, крім того, «Декоративний живопис», основним змістом курсу є засвоєння живописної грамоти та прийомів декоративної стилізації кольоровими засобами, аналіз напрямків і стилів декоративного живопису. У програмі «Методика викладання фітодизайну» розглядаються основи теорії, методики і практики зображення рослинних мотивів для спеціального навчання студентів художньо-графічних факультетів за спеціалізацією «Фітодизайн». Призначення курсу «Спеціалізація у фітодизайні» - на основі отриманих знань з теоретичних основ флористики, загальних положень теорії аранжировки, обізнаністю в сучасних стилях європейської флористики та шкіл ікебани, принципів озеленення інтер'єру, дати можливість студентам реалізувати свій творчий задум в галузі фітодизайну.

Ведучою в системі комплексу дисциплін спеціалізації «Фітодизайн» є «Теорія і практика декоративного садівництва та квітникарства».

Головною особливістю вивчення, викладання та впровадження дисциплін, що стосуються фітодизайну було те, що цим питанням займалися здебільшого архітектурні, художньо-промислові інститути та вищі навчальні заклади з підготовкою інженерно-технічних спеціальностей. Вищезгадане свідчить, що різним аспектами фітодизайну присвячена велика кількість спеціальної літератури, проте, відсутня література, яка була б спрямована на викладання основ фітодизайну та дизайну квітників в аспекті декоративного мистецтва в системі вищих навчальних педагогічних закладів. Визначення цих проблем тісно пов'язане з необхідністю озброєння майбутнього художника-педагога навчальною літературою з основ фітодизайну, історії садово-паркового мистецтва, методики зображення рослинних мотивів.

Саме тому, недостатність розробки такого роду літератури, надала нам підставу для складання орієнтовної програми з дисципліни «Теорія і практика декоративного садівництва та квітникарства», яка наводиться нижче.

Навчальний курс «Теорія і практика декоративного садівництва та квітникарства» є одною з важливих складових систем фахової підготовки на художньо-графічному факультеті профільної спеціалізації «Фітодизайн». Курс спрямований на засвоєння загальних питань сучасної флористики, її історичних передумов напрямків і стилів, знайомить студентів з теоретичними основами флористики, загальними положеннями теорії аранжировки, сучасними стилями європейської флористики та ікебани, крім того, в курсі розглядаються проблеми озеленення інтер'єру та основи ландшафтного проектування квітників та деревно-кущової рослинності малого саду.

Студенти повинні не лише засвоїти теоретичні основи флористики та ландшафтного проєктування, а й уміти на практиці виконувати тематичні фітокомпозиції та проєкти озеленення інтер'єру та ландшафту невеликого саду.

Всього – 270 годин, кредити: 5 європейських.

Таблиця 1

Розподіл годин по семестрам

Семестр	Кількість годин						
	Всього	Аудит.	Лекц.	Лабор.	Семін.	Самост.	Контроль
IV	24	16	8	8	-	8	
V	60	54	10	38	6	4	Залік
VI	38	32	4	24	4	4	
VII	58	54	12	34	8	8	
VIII	90	80	-	80	-	8	Залік
Всього	270	236	34	184	18	10	Екзамен

Таблиця 2

Орієнтовна програма з дисципліни «Теорія і практика декоративного садівництва та квітникарства»

Тема	Кількість годин відведених на:			
	лекції	семін.	лабор.	самост. робота
2 курс, 4 семестр Змістовий модуль 1 Історія, матеріали, практичні прийоми флористики				
Тема 1. Історичні передумови формування флористики	2	-	-	2
Тема 2. Матеріали та обладнання, практичні прийоми роботи у флористичі	2	-	-	-
Тема 3. Підготовка рослинного матеріалу: сухоцвіти.	2	-	-	2
Тема 4. Принципи створення площинних та рельєфних фіто композицій: колаж, папію	2	-	8	4
3 курс, 5 семестр Змістовий модуль 2. «Загальні принципи класичного та сучасного фітодизайну»				
Тема 1. Теоретичні основи флористики: форми рослин.	2	4	-	-
Тема 2. Загальні положення теорії аранжировки	4	2	4	2
Тема 3. Колір та прийоми колористики у флористичі	2	-	-	-

Тема 4. Види флористичних композицій. Спеціальні форми у флористиці.	2	4	30	2
3 курс, 6 семестр Змістовий модуль 3 « Сучасні стилі європейської флористики та ікебани»				
Тема 1. Основні стилі європейської флористики	2	2	12	2
Тема 2. Основні школи та стилі ікебани	2	2	12	2
4 курс, 7 семестр Змістовий модуль 4. Внутрішнє озеленення інтер'єрів.				
Тема 1. Групи рослин для озеленення приміщень та види інтер'єрних рослинних композицій	2	-	-	-
Тема 2. Основні принципи і способи розташування рослин в дизайні інтер'єру	2	4	24	4
Змістовий модуль 5 Дизайн квітників та дендропроєктування				
Тема 1. Основні принципи художньо-естетичного оформлення квітників. Газони. Альпінарії.	4	-	-	-
Тема 2. Декоративні якості деревно-кущової рослинності	2	2	10	4
Тема 3.Композиційні основи ландшафтного проєктування	2	2	-	-
4 курс, 8 семестр Змістовий модуль 6 Планування та організація простору сучасного саду				
Комплексний підхід до проєктування території приватної присадибної ділянки.	-	-	80	10

Таким чином, метою курсу є – підготувати висококваліфікованих вчителів образотворчого мистецтва зі спеціалізацією «Фітодизайн», обізнаних з досягненнями в галузі фітодизайну, дизайну квітників, ландшафтного дизайну.

Одним з найважливіших завдань курсу є – ознайомлення студентів з принципами класичного та сучасного фітодизайну, сучасними стилями європейської та східної флористики; основними принципами і способами фі-

голішайгу інтер'єру, композиційними основами ландшафтного проектування, дизайном квітників.

Програма передбачає набуття студентами навичок роботи з фаховою літературою, а також самостійного більш поглибленого оволодіння частиною тем теоретичного курсу.

Основними завданнями курсу є :

- набуття знань про асортимент рослин для виготовлення композицій;
- засвоєння загальних положень теорії аранжировки: пропорції, ритм, рівновагу, контраст, акцент, масштаб у флористичних композиціях;
- оволодіння прийомами застосування колірних гармоній у фітокомпозиціях;
- опанування на практиці основними правилами складання традиційних флористичних композицій кольору, форми і текстури рослинного матеріалу;
- оволодіння знаннями про сучасні тенденції у фітодизайні;
- оволодіння поетапністю задуму і створення фітокомпозицій;
- розвиток умінь орієнтуватись у різноманітності стилів європейської аранжировки;
- ознайомлення з історичними та філософськими особливостями ікебани;
- ознайомлення з принципами підбору і розміщення рослин в інтер'єрі, видами та стилями інтер'єрних фітокомпозицій;
- засвоєння основних понять та композиційних основ ландшафтного проектування;
- оволодіння навичками ландшафтної графіки;
- умінь орієнтуватись у стилях декоративних садів;
- умінь раціонально добирати асортимент декоративних рослин і матеріали для конкретного об'єкту ландшафтного дизайну.

Висновки. Таким чином, дисципліна «Теорія і практика декоративного садівництва та квітникарства» є однією з варіативних дисциплін блоку «Фітодизайн», а її засвоєння повинно базуватись на оволодінні знаннями як з фахових дисциплін – композиції, рисунку, живопису, так і набутті досвіду зі специфічних дисциплін - декоративного живопису, історії садово-паркового мистецтва, ландшафтної графіки та ін. Наведена вище програма дає змогу майбутньому випускнику вищого навчального педагогічного закладу за спеціальністю «Образотворче мистецтво. Фітодизайн» оволодіти навичками роботи з рослинними матеріалами, навчитись орієнтуватись у сучасних тенденціях і стилях європейської та далекосхідної флористики, прийомами декорування інтер'єру квітами, основами дизайну квітників, головне, навчитись використовувати отриманні знання як для реалізації творчих ідей, так і в майбутній роботі в галузі освіти.

Перспектива подальших досліджень. На основі програми курсу подальшої розробки потребує кожен змістовий модуль в плані надання чітких методичних рекомендацій щодо його практичного виконання. Це на-

дасть можливість допомогти студентам засвоїти методіку роботи над завданнями курсу, самостійно поглиблювати знання вміння та навички в галузі фітодизайну, дизайну квітників.

Список використаних джерел

1. Астман Петер. Современная флористика. Книга для начинающих и совершенствующихся в области профессии флориста / Петер Астман. - М.: Культура и традиции, 2003. - 224 с., ил.
2. Бесчастнов Н. П. Изображение растительных мотивов / Николай Петрович Бесчастнов. - М.: Владос, 2008. - 175 с., ил.
3. Искусство составления букетов. Великолепные букеты из цветов. Аранжировка, флористика, икебана / [сост. М. Э. Витвицкая]. - ЛАДА РИПОЛ класик, 2004 - 400 с., ил.
4. Снужко В. Оптимізація предметного середовища / В. Снужко. - Київ.: Українська Видавнича Співка, 1997. - 68 с.
5. Спичакова С. Современныe композиции. Сухоцветы. / С. Спичакова - М.: Издательский дом «Ниола 21 век», 2005. - 96 с., ил. (Школа флористики).
6. Табуницков Н. П. Аранжировка цветов / Николай Петрович Табуницков. - К.: Реклама, 1988. - 160с., ил.
7. Хессайон Д. Г. Все об аранжировке цветов / [пер. с англ. О. И. Романова]. - М.: Кладезь-Букс, 2004. - 128 с.
8. Пушкар В. Дизайн квітників: [навчальний посібник] / В. Пушкар; [ред. Євген Антонович Антонович]. - К.: Альтерпрес, 2007 - 336 с. іл.

Батрак С.А., Ковальська О.В.
Криворізький державний
педагогічний університет

ЕТИМОЛОГІЗАЦІЯ СЛОВА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ДО ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ЦИКЛУ

Анотація. У статті Батрак С.А., Ковальської О.В. аналізуються деякі теоретичні і педагогічні принципи формування в учнів понять на уроках з предметів художньо-естетичного циклу (5-11 класи), можливість використання етимологізації з метою підвищення рівня зацікавленості в процесі засвоєння ними знань.

Ключові слова: поняття, етимологія, інтерес.

Анотація. В статье Батрак С.А., Ковальской О.В. анализируются некоторые теоретические и педагогические принципы формирования понятий в учеников на уроках по предметам художественно-эстетического цикла (5-11 классы), возможности использования этимологизации с целью повышения уровня заинтересованности в процессе усвоения ими знаний.

Ключевые слова: понятие, этимология, интерес.

Постановка проблеми і мета статті. Основу будь-якого навчального предмета становить система взаємопов'язаних понять, від рівня засвоєння яких залежить якість знань учнів. Виготський Л.С., аналізуючи процес утворення понять у мисленні дитини, підкреслював, що оволодівши поняттями, вона переходить до нової, вищої форми інтелектуальної діяльності, до мислення в поняттях [1, с.145]. Тому й проблема вдосконалення методіки формування наукових понять, які є базисними елементами в системі знань будь-якого навчального предмета, в тому числі й дисциплін художньо-естетичного спрямування (музичне і образотворче мистецтво, художня культура, етика, естетика) набуває важливого значення.

Одним із найголовніших етапів становлення особистості є підлітковий період. У цьому віці спостерігається загострення інтересу учнів до ви-